

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра публічного управління та адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Грановська В.Г. Грановська

«28» 08 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Державне регулювання економіки та економічна політика

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень магістр

(бакалавр, магістр)

освітньо-професійна програма Професійна освіта (Економіка)

спеціальність 015 Професійна освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація Економіка

(назва спеціалізації)

факультет Економічний

(назва факультету)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни *«Державне регулювання економіки та економічна політика»* для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою *«Професійна освіта (Економіка)»*, спеціальністю *015 Професійна освіта (Економіка)*

Розробники: Потравка Л.О., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, доктор економічних наук, професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності *015 Професійна освіта (Економіка)*
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 року

Схвалено на Вченій раді економічного факультету
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 року

ВСТУП

Програму вибіркової дисципліни “Державне регулювання економіки та економічна політика” складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно – логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою магістра спеціальності 015 «Професійна освіта (Економіка)».

В умовах сучасного глобалізаційно-інформаційного світу особливого значення набуває державне регулювання економіки, яке покликане забезпечувати рівновагу і сталий розвиток країни в цілому. Означений безперечний факт актуалізує вивчення комплексу проблем, що мають безпосередній вплив на процес регулювання економіки та економічну політику. Конкретні напрями, форми та масштаби державного регулювання економіки визначаються характером і гостротою економічних, соціальних, екологічних та інших проблем у будь-якій країні певного періоду.

Державне регулювання економіки та економічна політика є сферою діяльності, що заслуговує на уважне вивчення внаслідок важливості її для загальної освіти студента, а також як однієї із нормативних спеціальних дисциплін підготовки магістра.

Дисципліна "Державне регулювання економіки та економічна політика" посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати практичне вміння щодо аналізу, оцінки і розробки заходів щодо реалізації економічної політики в Україні.

Вивчення дисципліни "Державне регулювання економіки та економічна політика" сприятиме підвищенню рівня загальноєкономічної підготовки студентів, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем з позицій державних інтересів.

Дисципліна "Державне регулювання економіки та економічна політика" є вибірковою дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" за спеціальністю 015 "Професійна освіта (Економіка)".

1. Опис навчальної дисципліни

Державне регулювання економіки та економічна політика

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Нормативна	
Змістовних частин – 2	Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: виконання дослідницького завдання за схемою		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
		16 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	12 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		62 год.	62 год.
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни "Державне регулювання економіки та економічна політика" є з'ясування специфіки основних механізмів державного регулювання господарських процесів, ознайомлення з основними формами і методами їх реалізації в сучасних умовах України, визначення актуальних проблем реалізації економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- сформувані компетентності щодо використання основних механізмів державного регулювання господарських процесів;
- ознайомити студентів з основними формами і методами реалізації механізмів державного регулювання господарських процесів у сучасних умовах України;
- сформувані здатність до визначення актуальних проблем реалізації економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання;

- навчитися розробляти пропозиції з ефективного державного регулювання соціально-економічних процесів у країні;
- сформулювати здатність аналізувати економічну політику за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес державного регулювання економіки та механізм реалізації економічної політики держави в умовах суспільних трансформацій.

Предметом навчальної дисципліни є засвоєння фундаментальних і прикладних засад державного управління господарськими процесами та механізмів реалізації фінансово-економічної політики держави в умовах суспільних трансформацій.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- теоретичні та прикладні засади у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- понятійний апарат та методологію дослідження проблем у сфері здійснення державного регулювання економіки; економічну сутність, принципи, об'єкти, суб'єкти й інструменти державного регулювання економіки у країні;
- сучасні підходи до державного регулювання економіки та економічної політики;
- нормативно-правові акти, що регулюють державне регулювання економіки та економічну політику;
- методологічні основи розрахунку основних макроекономічних показників відповідно до системи національних рахунків, яку використовує Україна;
- економічну сутність структурної політики, основні її принципи й інструменти реалізації;
- технологію проведення аналізу різних видів економічної політики в країні на макро- і мезорівнях;

вміти:

- розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- здійснювати професійну діяльність і приймати обґрунтовані рішення, керуючись засадами соціальної відповідальності, правових та етичних норм у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;

- визначати показники сталого розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- забезпечувати належний рівень якості управлінських продуктів, послуг чи процесів у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- виявляти наукову сутність проблем у сфері державного регулювання економіки та економічної політики, знаходити адекватні шляхи щодо їх розв'язання;
- вести дослідницьку діяльність у сфері державного регулювання економіки та економічної політики, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості;
- здійснювати наукові дослідження у сфері державного регулювання економіки та економічної політики;
- використовувати нормативно-правові акти, що регулюють сферу державного регулювання економіки та економічної політики;
- у складі робочої групи на основі принципів системного аналізу та комплексного підходу готувати програмні документи щодо сфери державного регулювання економіки та економічної політики;
- використовувати загальнонаукові та конкретно-наукові методи для дослідження механізму державного регулювання економіки у країні;
- обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої ДЕП у країні;
- розраховувати основні макроекономічні показники в країні та застосовувати їх економічну сутність для ефективного державного регулювання економіки країни;
- визначати основні показники, що характеризують економічне зростання (спад) в країні, та застосовувати їх у процесі державного регулювання економіки країни;
- обирати доцільні інструменти державного регулювання підприємництва та регуляторного впливу на господарські процеси на різних рівнях державного управління;
- розраховувати основні показники, що характеризують ефективність реалізації структурної та інноваційно-інвестиційної політики в країні, та застосовувати їх для ефективного державного регулювання економіки країни;
- проводити аналіз різних видів економічної політики в країні на державному та регіональному рівнях.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1.

Державне регулювання господарських процесів та економічної політики

Тема 1. Наукові засади державного регулювання господарських процесів та економічної політики

1.1. Необхідність державного регулювання економіки та економічної політики.

Сучасне розуміння сутності державного регулювання економіки та економічної політики. Основна мета державного регулювання економіки та економічної політики. Економічна політика як економічна категорія. Держава та її роль у регулюванні економіки. Обґрунтування доцільності державного втручання в економіку країни та реалізації ефективної державної економічної політики.

1.2. Сутність, об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки та економічної політики.

Економічна сутність об'єктів і суб'єктів державного регулювання економіки та економічної політики. Предмет, методи і завдання державного регулювання економіки та економічної політики. Основні принципи державного регулювання економіки країни. Державне управління економіки, його основні функції: організація, планування, регулювання, кадрове забезпечення, контроль.

1.3. Методи державного регулювання економіки та економічної політики.

Класифікація основних методів (за формою впливу, за засобами впливу), що використовуються у сфері державного регулювання економіки та економічної політики. Характеристика основних методів у сфері державного регулювання економіки та економічної політики.

Тема 2. Державна економічна політика та механізми її реалізації

2.1. Сутність, мета та принципи державної економічної політики.

Сутність, мета та основні завдання державної економічної політики. Об'єкти та суб'єкти державної економічної політики. Ключові принципи державної економічної політики в Україні. Рівні, на яких реалізується державна економічна політика. Фактори, що впливають на економічну політику держави. Сутність "глобалізаційних факторів" в економічній політиці держави та їх вплив на суспільний вибір в Україні.

2.2. Види державної економічної політики та алгоритм її реалізації в Україні.

Сутність та детальна характеристика основних видів державної економічної політики в Україні: соціальної, структурно-галузевої, інституціональної, інвестиційної, грошово-кредитної, бюджетної, цінової, податкової, демографічної, антимонопольної, інноваційної, валютної,

екологічної. Основні показники, що використовуються для визначення ефективності реалізації того чи іншого виду державної економічної політики в Україні.

2.3. Складові частини механізму реалізації державної економічної політики.

Сутність механізму реалізації державної економічної політики в Україні та основні його складових частин. Інструменти реалізації державної економічної політики в країні. Пріоритети реалізації сучасної державної економічної політики в Україні.

Тема 3. Система макроекономічних показників та їх застосування в практиці регулювання економіки

3.1. Система національних рахунків як методологія моделювання макроекономічних процесів.

Сутність системи національних рахунків, яка використовується в Україні. Система національних рахунків як методологія моделювання макроекономічних процесів в Україні.

3.2. Принципи побудови і взаємозв'язок основних макроекономічних показників у системі національних рахунків.

Система принципів побудови основних макроекономічних показників у системі національних рахунків та їх взаємозв'язок. Застосування системи національних рахунків для аналізу макроекономічних процесів та прийняття державно-управлінських рішень.

3.3. Методи розрахунку основних макроекономічних показників залежно від відтворювального процесу.

Методи розрахунку основних макроекономічних показників залежно від стадій відтворювального процесу. Основні методи розрахунку валового внутрішнього продукту. Номінальний і реальний валовий внутрішній продукт. Використання індекса-дефлятора валового внутрішнього продукту в процесі державного регулювання економікою.

Змістовна частина 2.

Напрями реалізації та показники оцінки державної економічної політики

Тема 4. Фактори, критерії та показники економічного зростання

4.1. Сутність і основні типи економічного зростання країни.

Сутність та основні типи економічного зростання країни. Порівняння понять "економічне зростання" та "економічний розвиток". Фактори, які зумовлюють економічне зростання країни (фактори пропозиції і попиту, фактор економічної ефективності).

4.2. Критерії й основні показники економічного зростання країни.

Способи вимірювання економічного зростання країни. Система показників, які характеризують економічне зростання і економічний розвиток країни та її регіонів. Система показників кількісних змін економічного

розвитку. Показники якісних змін економічного розвитку: індекс соціального розвитку, індекс розвитку людського потенціалу, індекс бідності та індекс рівня життя населення, комплекс індикаторів сталого розвитку. Критерії економічного зростання (спаду) країни.

4.3. Державна політика стимулювання економічного зростання: стратегії та пріоритети.

Сутність методів і інструментів державного стимулювання економічного зростання в країні. Економічні методи державного регулювання економіки для стимулювання структурних зрушень в Україні на основі використання фіскальних, монетарних, інвестиційних інструментів. Практика реалізації моделі державного стимулювання економічного розвитку країни та її регіонів у стратегічному і тактичному вимірах.

Тема 5. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика в Україні

5.1. Підприємництво як об'єкт державного регулювання.

Економічна сутність підприємництва в Україні. Види та характеристика підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємництва в Україні. Роль держави в процесі становлення підприємницького середовища в Україні. Нормативно-правове забезпечення функціонування підприємницької діяльності в Україні.

5.2. Формування системи державної підтримки підприємницької діяльності.

Механізм державної підтримки та розвитку підприємницької діяльності в Україні. Основні нормативно-правові документи, що регламентують процес державного регулювання підприємництва в Україні. Засади державного контролю за підприємницької діяльністю в Україні.

5.3. Фінансові важелі державного регулювання підприємництва.

Сутність податкового регулювання та сприяння розвитку бізнесу. Класифікація фінансових важелів державного регулювання підприємництва за економічним призначенням (заходи податкового регулювання та сприяння самоінвестуванню підприємництва; фінансово-інвестиційні методи державного впливу на бізнес). Характеристика заходів податкового регулювання та сприяння самоінвестуванню підприємництва в Україні. Сутність державного кредитування підприємництва в Україні. Фінансова підтримка підприємництва в Україні.

5.4. Регуляторна політика держави в господарській сфері.

Сутність та основні напрями регуляторної політики в Україні у господарській сфері. Принципи державної регуляторної політики. Забезпечення здійснення регуляторної політики держави. Нормативно-правове забезпечення здійснення регуляторної політики в Україні у господарській сфері. Правове регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами (або іншими органами державної влади) та суб'єктами господарювання в країні. Технологія аналізу регуляторного впливу.

Тема 6. Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики

6.1. Сутність структурної політики держави та її основні види.

Економічний зміст структурної політики держави та її основні види. Принципи здійснення державної структурної політики. Основні показники оцінки структурних зрушень в економіці країни. Державне регулювання структурних зрушень в економіці та структурна політика держави.

6.2. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності.

Сутність процесу державного регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності. Основні інструменти механізму державного сприяння формуванню і розвитку національної інноваційної системи. Основні показники науково-технічної та інноваційної діяльності країни та регіонів.

6.3. Державне регулювання інвестиційних процесів в Україні.

Концептуальні основи державного регулювання інвестиційних процесів в Україні. Класичні і сучасні теорії державного регулювання інвестицій. Перспективи стимулювання залучення іноземного капіталу до економіки країни. Аналіз інвестиційної активності країни та її регіонів. Методи державного регулювання інвестиційних процесів в Україні.

Тема 7. Аналіз економічної політики за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України

7.1. Мета та інструменти економічної політики.

Економічний аналіз державної політики в Україні. Основні методи та інструменти реалізації економічної політики в країні. Цикл формування і реалізації економічної політики. Стратегія і тактика як форми реалізації економічної політики.

7.2. Основні напрями аналізу економічної політики.

Алгоритм аналізу економічної політики. Моніторинг і оцінювання економічної політики. Основні показники аналізу економічної політики на різних рівнях державного управління. Порівняльний аналіз економічної політики України та інших країн світу

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовна частина 1												
Тема 1. Наукові засади державного регулювання господарських процесів та економічної політики	12	2	2			8	32	20	2			16
Тема 2. Державна економічна політика та механізми її реалізації	14	2	4			8	38	2	2			20
Тема 3. Система макроекономічних показників та їх застосування в практиці регулювання економіки	14	2	4			8	38	2	2			20
Змістовна частина 2.												
Тема 4. Фактори, критерії та показники економічного зростання	12	2	4			8	34	2	2			16
Тема 5. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика в Україні	14	2	2			10	34	2	2			16
Тема 6. Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики	14	2	2			10	34	1				20
Тема 7. Аналіз економічної політики за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України	16	4	2			10	34	1				20
Разом по курсу	90	16	12	0	0	62	90	16	12	0	0	90

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Тема 1. Наукові засади державного регулювання господарських процесів та економічної політики	2	2
	Тема 2. Державна економічна політика та механізми її реалізації	2	2
	Тема 3. Система макроекономічних показників та їх застосування в практиці регулювання економіки	2	2
	Тема 4. Фактори, критерії та показники економічного зростання	2	2
	Тема 5. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика в Україні	2	2
	Тема 6. Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики	2	2
	Тема 7. Аналіз економічної політики за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України	4	4
	Усього	16	16

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Тема 1. Наукові засади державного регулювання господарських процесів та економічної політики	2	2
	Тема 2. Державна економічна політика та механізми її реалізації	2	2
	Тема 3. Система макроекономічних показників та їх застосування в практиці регулювання економіки	2	2
	Тема 4. Фактори, критерії та показники економічного зростання	2	2
	Тема 5. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика в Україні	2	2
	Тема 6. Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики	1	1
	Тема 7. Аналіз економічної політики за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України	1	1
	Усього	12	12

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Наукові засади державного регулювання господарських процесів та економічної політики	2	2
2	Тема 2. Державна економічна політика та механізми її реалізації	16	16
	Тема 3. Система макроекономічних показників та їх застосування в практиці регулювання економіки	16	16
	Тема 4. Фактори, критерії та показники економічного зростання	16	16
	Тема 5. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика в Україні	10	10
	Тема 6. Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики	10	10
	Тема 7. Аналіз економічної політики за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України	10	10
	Разом	62	62

Вивчення матеріалу з дисципліни "Державне регулювання економіки та економічна політика" передбачає проведення студентом самостійної роботи.

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу. Її слід розглядати як спосіб індивідуалізації процесу навчально-професійної підготовки студентів, як основу самоосвітньої діяльності фахівців, вагомий чинник їх професійної мобільності. Вона полягає у поглибленому вивченні та аналізі інформації з питань, винесених на самостійне опрацювання з використанням підручників, навчальних посібників, науково-економічної та періодичної літератури, законів та нормативних актів України, інформації з мережі Інтернет, даних статистичних довідників. Ця інформація повинна використовуватися студентом при підготовці до практичних (семінарських) занять та до проміжного і підсумкового контролю.

Питання для самостійного опрацювання Змістовий модуль 1.

Державне регулювання господарських процесів та економічної політики

Тема 1. Наукові засади державного регулювання господарських процесів та економічної політики

- 1.1. Класичні наукові школи державного регулювання економіки.
- 1.2. Сучасні наукові школи державного регулювання економіки.
- 1.3. Інструменти прямого і непрямого втручання держави в управління економічними процесами.

Тема 2. Державна економічна політика та механізми її реалізації

- 2.1. Актуальні проблеми державної економічної політики в Україні.
- 2.2. Світовий досвід формування і реалізації державної економічної політики.
- 2.3. Фінансове забезпечення реалізації державної економічної політики.
- 2.4. Обґрунтування напрямів реалізації основних видів державної економічної політики в Україні.

Тема 3. Система макроекономічних показників та їх застосування практиці регулювання економіки

- 3.1. Номінальний і реальний валовий внутрішній продукт.
- 3.2. Суспільний добробут і тіньова економіка.
- 3.3. Використання системи національних рахунків для аналізу макроекономічних процесів та прийняття державно-управлінських рішень.

Змістовий модуль 2. Напрями реалізації та показники оцінки державної економічної політики

Тема 4. Фактори, критерії та показники економічного зростання

- 4.1. Зв'язок між поняттям "економічне зростання" і "економічний розвиток".
- 4.2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни та її регіонів.
- 4.3. Засоби державного впливу на економічне зростання.
- 4.4. Індекс рівня життя населення як основний показник якісних змін економічного розвитку країни.

Тема 5. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика в Україні

- 5.1. Державне регулювання малого і середнього підприємництва в Україні.
- 5.2. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання підприємництва в Україні.
- 5.3. Переваги і недоліки основних напрямів регуляторної політики в Україні.

Тема 6. Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики

- 6.1. Сутність і механізми структурної політики держави.
- 6.2. Форми регулювання науково-технічної політики в Україні.
- 6.3. Формування інноваційних кластерів в Україні та в інших країнах.
- 6.4. Вплив держави на розподіл інвестицій між галузями та регіонами.

Тема 7. Аналіз економічної політики за провідними напрямами реалізації в сучасних умовах України

- 7.1. Моніторинг і оцінювання економічної політики в Україні.
- 7.2. Основні показники для аналізу економічної політики держави.

Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1. Державне регулювання господарських процесів та економічної політики

Тема 1. Наукові засади державного регулювання господарських процесів та економічної політики

- 1.1. У чому полягає об'єктивна необхідність і які можливості державного регулювання економіки?
- 1.2. Які основні функції виконує держава у сучасній ринковій економіці?
- 1.3. Еволюція теорії і практики державного регулювання. Чим вона викликана?
- 1.4. Які існують типи формалізованого впливу держави на економіку?
- 1.5. Чи є поняття "державне втручання в економіку" та "державне регулювання економіки" тотожними?
- 1.6. Основні методи державного регулювання економіки.
- 1.7. Назвіть основні форми правового регулювання економіки в Україні.

Тема 2. Державна економічна політика та механізми її реалізації

- 2.1. Що ви розумієте під поняттям "державна економічна політика"? Назвіть нормативно-правові акти, що виступають законодавчою базою реалізації державної економічної політики в Україні.
- 2.2. Назвіть головні цілі державної економічної політики в Україні.
- 2.4. Наведіть приклади об'єктів і суб'єктів державної економічної політики в Україні.
- 2.5. Охарактеризуйте основні види державної економічної політики та зміст основних її принципів.
- 2.6. На які органи влади покладено реалізацію державної економічної політики в Україні?
- 2.7. Охарактеризуйте основні етапи алгоритму реалізації державної економічної політики в країні.
- 2.8. Назвіть та охарактеризуйте основні методи реалізації державної економічної політики в Україні.
- 2.9. За допомогою яких інструментів здійснюється реалізація державної економічної політики в Україні?

Тема 3. Система макроекономічних показників та їх застосування в практиці регулювання економіки

- 3.1. Що є номінальним і реальним валовим внутрішнім продуктом?
- 3.2. Які методи розрахунку валового внутрішнього продукту Ви знаєте? З якою метою у системі національних рахунків використовуються різні методи розрахунку валового внутрішнього продукту?
- 3.3. Яким чином система національних рахунків використовується для аналізу макроекономічних процесів та прийняття державно-управлінських рішень?

Змістовий модуль 2.

Напрями реалізації та показники оцінки державної економічної політики

Тема 4. Фактори, критерії та показники економічного зростання

4.1. Як співвідносяться поняття "економічне зростання" та "економічний розвиток"?

4.2. Які типи економічного зростання ви знаєте?

4.3. За допомогою яких показників можна виміряти рівень економічного зростання у країні?

4.4. Які фактори справляють найбільший вплив на динаміку економічного зростання української економіки в цілому та окремих галузях?

Тема 5. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика в Україні

5.1. Охарактеризуйте методи та інструменти державного впливу на розвиток підприємництва.

5.2. Які основні завдання держави щодо створення та розвитку підприємництва в Україні?

5.3. Які можна виділити основні напрями державної підтримки підприємництва в Україні?

5.4. Які можна виділити переваги та недоліки здійснення регуляторної політики в Україні та її регіонах?

Тема 6. Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики

6.1. Назвіть і охарактеризуйте основні структурні взаємозв'язки у сучасній економіці України.

6.2. Назвіть фази довгострокових структурних циклів.

6.3. Що є пріоритетним у здійсненні структурної політики держави у сучасних умовах України? Як це пов'язано із провідними напрямками запровадження промислової, аграрної політики держави?

6.4. Поясніть взаємозв'язок між інвестиційною та інноваційною політикою держави.

6.5. Як здійснення заходів з регулювання інвестиційно-інноваційних процесів позначається на структурних зрушеннях в економіці?

6.6. Визначте особливості галузевої структури іноземних інвестицій економіку України.

Тема 7. Аналіз економічної політики за провідними напрямками реалізації в сучасних умовах України

7.1. Визначте особливості здійснення економічної політики в Україні.

7.2. Процедура моніторингу економічної політики у країні.

7.3. Основні показники, які використовують для аналізу економічної політики держави.

7.4. Які основні напрями реалізації економічної політики в Україні?

10. Індивідуальні завдання

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота з теоретичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);
- 2) групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у практику діяльності органів державної влади).

Індивідуально-консультативна робота з практичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань, стосовно яких виникли запитання);
- 2) групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення).

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

- 1) індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;
- 2) підготовки наукових статей, тез доповідей для виступу на наукових конференціях;
- 3) написання наукових робіт для участі на всеукраїнських, міжнародних конкурсах.

Індивідуальна робота магістра включає:

1. Написання реферату за однією темою по кожному із двох модулів (дивись перелік тем).
2. Кейс (за вибором викладача).
3. Тестові завдання.

ТЕМИ

індивідуального завдання

з дисципліни «Державне регулювання економіки та економічна політика» (реферат)

1. Моделі соціально-економічного розвитку суспільства у перехідному періоді.
2. Плюси і мінуси моделей розвитку економіки в перехідний період.
3. Національні чинники соціально-економічного розвитку суспільства.
4. Інституційні сектори розвитку економіки України.
5. Заходи щодо реалізації Послання Президента країни до Верховної Ради України на регіональному рівні.

6. Концепції регіональної економічної політики в Україні: зміст і відмінності.
7. Економічний потенціал області та його використання.
8. Хід економічних реформ в області.
9. Виконання програм економічного і соціального розвитку регіону.
10. Організаційні форми територіального управління соціально-економічним розвитком.
11. Регіональне управління природокористуванням.
12. Шляхи узгодження діяльності органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування в територіальному управлінні.
13. Інноваційний розвиток економіки: сутність, класифікація та вплив на динаміку і якість зростання.
14. Глобальні зміни в світовій економіці і їх вплив на інноваційні процеси.
15. Інноваційна діяльність і її вплив на економічний розвиток.
16. Інноваційна діяльність в перехідній економіці України.
17. Організаційно-економічний механізм управління інноваційною діяльністю та шляхи його вдосконалення.
18. Перспективи розвитку інноваційної сфери в Чернівецькій області.
19. Глобалізація і питання національної безпеки.
20. Постіндустріальна трансформація світової економіки і її вплив на національну економіку.
21. Глобальна перспектива міжнародної економічної інтеграції: позитиви, протиріччя, негативи.
22. Економічна роль держави і державної економічної політики в умовах глобалізації.
23. Глобалізація і стратегія узгодження економічних і соціальних аспектів розвитку.
24. Індустрія масової комунікації та інформаційна безпека як фактор соціально-економічного розвитку.
25. Глобальні трансформації і системна еколого-економічна інтеграція.

10. Методи навчання

Лекції, практичні заняття, дискусії, обговорення, дослідження.

При викладанні дисципліни "Державне регулювання економіки та економічна політика" для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких як: проблемні лекції, міні-лекції, семінари-дискусії, робота в малих групах, кейс-метод.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежуються двома – трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розміркування.

При цьому лектор задає питання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення **проблемної лекції** необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу, за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними вище темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виноситься питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи, перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, для демонстрації нових товарів і послуг. Однією з позитивних рис презентації та її переваг при використанні в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти при роботі у певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

11. Методи контролю

Контроль набутих знань і вмінь із навчальної дисципліни здійснюється у два етапи:

- на практичних заняттях та при перевірці виконаної студентом самостійної роботи й індивідуальних завдань шляхом усного опитування студента;
- під час модульного контрольного заходу;
- під час проведення заліку.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Розрахунок для екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота 60%		Підсумкове оцінювання (екзамен)	Сума
Змістова частина 1	Змістова частина 2 -	оцінювання за 100 бальною шкалою - 40%	100%
оцінювання за 100 бальною шкалою 30	оцінювання за 100 бальною шкалою 17/30		

В тому числі за завданнями:

Завдання	ІЗ 1	ІЗ 2	Кейс	Тестові завдання	Дисципліно ваність	Підсумок (максимальна кількість балів)
Змістова частина 1	20	20	30	25	5	100
Змістова частина 1	20	20	30	25	5	100

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Національна диференційована шкала

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
Відмінно/Excellent	90	100
Добре /Good	74	89
Задовільно/Satisfactory	60	73
Незадовільно/Fail	0	59

Національна недиференційована шкала

Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59

Шкала ECTS

A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
Fx	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

14. Методичне забезпечення

№ п/п	Назва	Вихідні дані
1.	Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Державне регулювання економіки та економічна політика» для студентів всіх форм навчання освітнього рівня магістр спеціальності 015 «Професійна освіта (Економіка)»/ Укл.: Потравка Л.О..	Херсон: РВВ "Колос" ДВНЗ «ХДАУ», - 2019р., 32 стр.

15. Рекомендована література

1. Конституція України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
5. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Про Державний бюджет України на ... рік [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
7. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
8. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
9. Про державну підтримку малого підприємництва [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.

10. Про зайнятість населення [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
11. Про залізничний транспорт [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
12. Проздійснення державних закупівель [Електронний есурср] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
13. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
14. Про Єдиний митний тариф [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
15. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
16. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
17. Про межу малозабезпеченості [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
18. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
19. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
20. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
21. Про Національний банк України [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
22. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
23. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
24. Про стимулювання розвитку регіонів [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
25. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
26. Бліщук К. М. Економічний аналіз державної політики: теорія та застосування [Текст] : навч. посіб. / К. М. Бліщук. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2016. — 160с.
27. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика [Текст] : навч. посіб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. — К. : Академвидав, 2012. — 520 с. —(Серія“Альма-матер”).
28. Веймер, Девід Л. Аналіз політики: концепція і практика [Текст] / Веймер, Девід Л., Вайнінг, Ейден Р. ; наук. ред. О. Кілієвич ; пер. з англ.: І. Дзюб, А. Олійник. — К. : Основи, 2008. — 654 с.
29. Вергун М. Г. Державне управління та державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Вергун М. Г., Маслак П. В.; М-во освіти і

науки України ; Житомир. нац. агрокол. ун-т, Ін-т післядиплом. освіти та дорадництва. — Житомир : Рута, 2009. — 237 с.

30. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко [та ін.]. — 2-ге вид. допов. і доопрац. — К. : КНЕУ, 2015. — 440 с.

31. Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Л. І. Дідківська, Л. С. Головка. — 5-те вид., стер. — К. : Знання, 2016. — 213 с.

32. Михасюк І. Державне регулювання економіки [Текст] : підручник / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога ; за ред. д. е. н., проф., акад. АН Вищої школи України І. Р. Михасюка ; ЛНУ імені Івана Франка. — 2-ге вид., вип. і доп. — К. : Атака ; Ельга-Н, 2010. — 592 с.

33. Мікроекономіка і макроекономіка [Текст] : підручник [для студ. екон. спец. закл. освіти] : у 2 ч. / С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна [та ін.] ; за заг. ред. С. Будаговської. — К. : Основи, 2008. — 518 с.

34. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Д. М. Стеченко. — К. : Вікар, 2003. — 262 с.

35. Стігліц, Джозеф Е. Економіка державного сектора [Текст] / Стігліц, Джозеф Е. ; пер. з англ. : А. Олійник, Р. Скільський. — К. : Основи, 1998. — 854 с.

36. Татт Браян. Регіональний економічний розвиток [Текст] : навч. посіб. / Татт Браян, Грей Пат, Ольга Петрівна Крайник ; за заг. ред. О. П. Крайник. — Львів : Ліга-Прес, 2003. — 280 с.

37. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Л. А. Швайка. — К. : Знання, 2006. — 435 с.

38. Шиян Н. І. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. [для студ. екон. спец.] / Н. І. Шиян ; М-во аграр. політики України ; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Формат Плюс, 2018. — 383 с.

16. Інформаційні ресурси

<http://www.management.com.ua/>

<http://www.me.gov.ua>

<http://www.niss.gov.ua>